

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Decisio CLIX. De Principe Catholico terras Infidelium invadente.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

TITULUS XV.

De Sagittariis,

DECISIO CLIX.

De Principe Catholico terras Infidelium
invadente.

SPECIES FACTI.

NOvimus ex Novellis ac certa fama, piissimum & potentissimum Regem Hispaniarum Philippum V. uno abhinc anno insigni cum classe mare Mediterraneum trajecisse ad oras Africae, ac ibi exposito milite nobilem Portum una cum urbe, *Oran* dicta & quibusdam Fortibus invasisse, feliciter expugnasse,

ac Barbaris Africanis eripuisse. Quin hoc justissime multisque & gravissimis de causis factum sit, nullus dubitandi locus est. Si tamen praecise eade causa, ut hos infideles ad amplectendam Fidem Catholicam compelleret, hanc eorum regionem Hispanus invasisset, & ipsis eripisset, moveri posset

QUAESTIO.

An Princeps Catholicus, praecise ex causa compellendi ad Fidem, barbaras gentes Infidelium bello aggredi licite possit?

VIDetur, quod sic r. quia ipse Christus non solum permisit, sed etiam jussit compellere omnes, ut ingrediantur Ecclesiam suam per illa verba, *compelle intrare*: ergo licite compelluntur infideles ad recipien-

dam Fidem Catholicam. 2. In can. 4. *caus. 23. q. 6.* Gregorius Papa mandavit Episcopo; ut quendam suum subditum infidelem, nomine *Rusticum*, impositione oneris ad Deum venire cogat. Et l. *fin. C. de Pagan.*
M 3 bapti-

baptizari renuentes jubentur puniri confiscatione bonorum & exilio : ergo compulsio Infidelium ad Fidem conformis est utrique Juri Humano. Imò etiam 3. Juri Naturali ac Divino; quia Infideles Lege Naturali & Divina obligantur Fidem & Religionem veram, extra quam Salus æterna non est obtinibilis, recipere: ergo licitè compelluntur ad id, ad quod jam aliunde sunt obligati; Et hinc 4. in recepto axiomate dicitur: felix necessitas, quæ compellit ad meliora. 5. Atque magnis efferuntur laudibus Reges Hispaniarum, Ferdinandus & Elisabetha, quòd ex Regnis suis ad 40000. Judæorum & Sarracenorum, se ad Fidem Catholicam convertere nolentium suis provinciis ejecerint. 6. Hispani ac Lusitani in Indiis integra Regna & Provincias illatis armis invaserunt & barbaris eripuerunt, quibus alia non fuisse causa cognoscitur, quàm ut facerent Catholicas, non solum approbante Orbe Christiano, sed etiam Summo Pontifice Alexandro VI. qui inter Reges Hispaniæ & Lusitaniæ dicta Regna & Provincias electus arbiter distribuit. 7. Passim docetur, Turcas justè invadi à Principibus Christianis indictò bellò, ut in Provinciis eorum, in quibus olim floruit Religio Christiana, & quas injustò bellò Christianis ereptas injustè detinent ac usurpant, plantetur iterum Fides & Religio Catholica. 8. Juxta communem sententiam possunt Infideles bellò appeti propter Idololatriam,

& alia gravissima erimina, quæ contra Deum & homines sprete Lege Naturali committunt, qualia sunt effrænata tyrannis, humana carnis ingluvies, cruenta & execranda innocentium Sacrificia &c. & sic ad observationem Legis Naturalis ac Divinæ cogi: sed hoc est cogi ad Fidem. 9. Possunt quoque cogi ad audiendam prædicationem Evangelii &, si hanc impediant, etiam vi & armis ac instructo exercito: sed hoc est saltem indirectè cogi ad Fidem. 10. Hæretici directè compelli possunt ad Fidem, &, si nolint reverti ad Fidem Catholicam, à qua defecerunt, expelli ex Provincia, uti actu videmus expelli à zelosissimo Archiepiscopo Salisburgensi vicino: ergo & Infideles, seu non baptizati.

Tenendum tamen est cum communi, licitum non esse Barbaras & Infidelium gentes sicut directè & per se ad suscipiendam Religionem Christianam cogere, ita & ex hac præcisè causa ipsis bellum inferre, & provincias eripere. Pro qua doctrina non immerito citantur S. Ambrosius *serm. 13. in Psal. 118.* S. Thomas 2. 2. q. 10. art. 8. Suar. *de Fide disp. 18. sect. 3. q. 4.* Gonzal. *in c. 9. de Judæis, n. 5.* Vivian *pr. & Barbos. n. 1. eod. tit. Verani ad h. t. f. 2. n. 1. seqq.* quibus alii passim ad stipulantur. Sumitur 1. ex claris textibus in *can. 3. § 5. dist. 47. c. 9. de Judæis cit. ubi talis coactio disertè vetatur.* 2. Ex *c. 3. de Baptismo v. item quæritur ubi dicitur Religioni Christianæ contrarium esse,*

esse, ut invitatus ad recipiendam & servandam Christianitatem aliquis compellatur. 3. Ex usu & praxi Ecclesie, non vi & armis, sed patientia, mansuetudine, predicatione, verbis, & exemplis Infideles convertere semper solita. 4. ex ratione; quia jus cogendi ad Fidem & Religionem Infideles, quæ debet esse libera voluntatis & misericordie Dei, non datur in eo, qui jurisdictionem in Infideles non habet: sed nec Ecclesia aut summus Pontifex (necum Principes Christiani Sæculares) jurisdictionem obtinet in Infideles juxta illud Pauli 1. Cor. 5. *quid mihi de iis, qui foris sunt, judicare.* Accedit, quod talis coactio Christianam Fidem redderet odiosam, conversos autem hypocritas, & in animo à Christiana Fide alienos, aliæque gravia incommoda facillè secum traheret.

Diluenda nunc sunt vel explicanda in oppositam allata. Ad 1. ajo, consilium vel mandatum Christi juxta S. Chrysostr. intelligendum esse non de physica, sed de morali, consistente in efficacia predicationis, in signis veræ Ecclesie potenter propositis, miraculis in confirmationem nostræ Fidei editis &c. vel juxta S. Augustinum *epist. 48. & 50.* intelligendum est de Hæreticis, qui utpote subditi Ecclesie per se cogi rectè possent ad revertendum ad Fidem, à qua ipsi vel majores eorum perfide defecerunt.

Ad 2. Ille *can. 4. & l. fin.* exaudiendi sunt vel de oneribus, quibus justè

premuntur territorialiter subditi infideles, qui se nolunt convertere, eximuntur autem conversi, vel de pœna, v. g. confiscationis bonorum, exilii &c. aliis delictis promerita, & converti nolentibus non remittendâ, bene tamen conversis: quod non est cogere, saltem directè, ad amplectendam Fidem; & quamvis aliqui vocent coactionem indirectam, ego tamen mallem dicere invitationem, quæ consistit in favore conversis exhibito, non se convertentibus autem negato.

Ad 3. *Antec.* quidem est verum post sufficientem Evangelii predicationem & motiva credibilitatis Christianæ Religionis satis proposita Infidelibus, *Conf.* tamen negatur propter rationes & fundamenta nostræ Assertionis.

Ad 4. Felix quidem est necessitas ad meliora compellens, si provenit à causa non libera, vel à causa quidem libera, at justè & sine injuria: necessitas autem & compulsio ad fidem, saltem directâ, non caret injuriâ, partim quia in compellente deficit jurisdictio, partim quia SS. Canones & libertas Fidei non permittunt.

Ad 5. Ferdinandus & Isabella non præcisè propter Infidelitatem expulerunt Judæos & Sarracenos ex Hispania, sed velut rebelles subditos propter illorum periculofam Infidelibus conversationem, ac perniciosas contra rempublicam machinationes diu & satis compertas. Vel dic,

die, eos justè fuisse expulsos, & bonis suis spoliatos, scilicet jure Belli, quo superati evaserunt Jure Gentium servi victoris, ejusque arbitrio subjecti.

Ad 6. Hispani non malè dicuntur barbaros in Indiis invasisse, & expugnasse eorum regiones, non ex eo fine, ut compellant ad Fidem Catholicam, ut patet à posteriori, quia vocarunt Præcones Evangelicos, qui propositâ Fidei Catholicæ doctrinâ converterent, uti & zelò, mansuetudine, potenti verborum vi, & miraculis converterunt plurimos citra ullam coactionem physicam, saltem directam; sed invaserunt & expugnârunt propter alia barbarorum gravissima delicta contra Legem Divinam & Naturalem ab iis commissa, cum hi barbari non hominum more, sed instar brutorum vixerint, reges suos per tyrannidem passim occiderint, Diis immolaverint, innocentes oppresserint, carnes humanas voraverint &c. Verani n. 8.

Ad 7. Si motò in Turcas bellò ipsis eripiantur provinciæ, quas ipsi Christianis iniquo Marte ademptas injustè detinent ac usurpant, ibique rursus plantetur & reducatur Fides Catholica, nihil injuriæ ipsis infertur, neque per hoc ad recipiendam Fidem ipsi compelluntur. Et hæc ipsa causa inter alias potuit utique modernum Regem Hispaniæ gloriosissimum movere ad invadendum Portum & Urbem *Oran*, utpote à Sarracenis ini-

què ereptos Catholicis, & injustè usurpatis.

Ad 8. *N. Min.* quamvis enim propter alia gravissima crimina bellò appeti possint Infideles, saltem consentiente Pontifice, utpote jurisdictionem ratione horum delictorum in Infideles obtinente à Deo, ut bellò & suppliciis vindicetur injuria, quæ Deo infertur per tam gravia crimina contra Legem Naturalem & Divinam committi solita; indè tamen, saltem directè, nemo cogitur ad recipiendam Fidem Catholicam. An verò propter solam idololatriam & infidelitatis peccatum ita invadi licet valeant, quæstionis esse posset. Ego id aliquando docui ad *tit. de Judæis*. & adhuc ita sentio, si accedat consensus Summi Pontificis; nam Reges sæculares secundum se, & perse, nullum habent jus supra provincias Infidelium propter solam infidelitatem, quæ, cum sit tantum personalis, non infert injuriam cæteris, nec dat iisdem jus directum, vel indirectum, propter solam infidelitatem bellum indicendi Infidelibus, aut hos privandi dominio suarum provinciarum, quas non injustè eripuerunt Catholicis. Verani n. 1. cit. cum *Molinato. 1. de Just. d. 105.*

Ad 9. *C. Ma.* si interveniat consensus Pontificis, quia jus prædicandi Evangelium non ad Regem sæcularem, sed ad solum Summum Pontificem pertinet & Episcopos juxta verba Christi, ad Apostolos dicta, talem prædicationem mandatis

Matth. ult. ite in universum Mundum, & predicare Evangelium omni creatura: ergo, si prædicationi Evangelicæ resistunt Infideles, eam impediunt, Sacros Præcones ejiciunt, vel occidunt &c. violant Christi mandatum, quod tueri ad Pontificem spectat; & hinc teste P. Engl. h. n. 10. in fin. plerique fatentur, licitum esse Infideles bellò cogere, ut admittant prædicationem, eosque expugnare propter injuriam, quam inferunt Evangelio, Christi mandato, & Ecclesiæ jus habenti à Christo ubique prædicandi Evangelium. Sed *Neg. Min.* hoc enim non est cogere ad amplectendam Fidem, sed solùm media illam agnoscendi suppeditare, & sic plantandi fidem Catholicam liberè à quolibet amplectendam in talibus Infidelium provinciis.

Ad 10. *N. Conf.* quia Hæretici per Baptismum Christi Ecclesiam ingressi Ecclesiæ jurisdictioni sunt subjecti, proin Ecclesiæ Prælati eam ritè exercent per Principes Sæculares compellendo ad revertendum: in Infideles autem, nunquam baptizatos, per se nec Ecclesiæ competit jurisdictio. Interim observa I. Nec hæreticis bel-

lum moveri posse & vim fieri ad eos reducendos in gremium Ecclesiæ, si publico foedere validè inito, vel fide data, in quadam ditione recepti sunt vel tolerati, nisi nimirum ipsimet prius violant foedus vel fidem, vel Reipublicæ evadant perniciosi, fideles seducant, pacem publicam turbent &c. 2. Si subditi alicujus Principis Catholici deficiant, & hæresim amplectantur, ipse Princeps sine consensu Pontificis non propter solam hæresim, sed quia alios subditos in eosdem pertrahunt errores, diffidia excitant, Rempublicam turbant, rebellionem fovent, vel alia gravia incommoda adferunt, eos licitè bellò coercet, si alio modo non possit, sicut Moyses, cum pars populi sui in Idololatriam deflexit adorando vitulum aureum, eam bellò aggressus est, & 33000. interfecit. 3. Si Princeps vicinus, & ejus subditi in hæresim prolapsi, nitantur pervertere, & ad defectionem inducere subditos Principis Catholici, huic licitum est illis bellum indicere, & injuriam sibi & suis illatam armis vindicare. Verani n. II.

